

بیش از دو دهه است که در جایگاه قائم مقام دبیر کل حزب... مسئول به فعالیت بوده و تجربه حضور در کنار دبیر کل فقید، شهید سیدعباس موسوی و همراهی مهدی حسن‌نصر... را دارد. همین تجربه‌ها ایشان را به صاحب‌نظری خیره در خصوص مسائل منطقه، جبهه مقاومت اسلامی و خصوصا حزب... بدل ساخته که همواره در کانون توجه رسانه‌های بین‌المللی قرار داشته است؛ خصوصا در سال‌های اخیر و محدودیت‌هایی که برای حضور سید حسن نصر... با وجود آمده، نقش وی در گفت‌وگو با رسانه‌ها، حضور در مجامع عمومی و دیدار با مسئولان داخلی و خارجی پر رنگ‌تر شده است. این مصاحبه قرار بود در ویژه‌نامه مؤسسات فرهنگی و اجتماعی حزب... لبنان منتشر شود. اما به‌دلیل مشغولیت‌های ایشان بود و نتنها در مراکز مهم کشور نفوذی نداشتند که حتی در مسائل و مباحث سیاسی هم زمینه کافی برای فعالیت شیعه فراهم نبود. اما با حرکت امام صدر در زمان تحولات ۱۹۷۵ و بعد از آن با درخشش حزب... در مواجهه با

رمز موفقیت

علی فروغی اصل - محمد مهدی رحیمی

حزب... و به تبع آن شیعیان، امروز چه منزلت و جایگاهی در جامعه لبنان دارند؟ پیش از این، وضعیت چگونه بود؟ تا قبل از جنگ داخلی در لبنان و نیز تا قبل از تجاوز اسرائیل به این کشور در سال ۱۹۸۲، برای شیعیان نقش اساسی در لبنان وجود نداشت و ترکیب جامعه بر دو گونه مارونی - سنی استوار بود. شیعیان تنها در مراکز مهم کشور نفوذی نداشتند که حتی در مسائل و مباحث سیاسی هم زمینه کافی برای فعالیت شیعه فراهم نبود. اما با حرکت امام صدر در زمان تحولات ۱۹۷۵ و بعد از آن با درخشش حزب... در مواجهه با

اشغالگری اسرائیلی‌ها، حقیقت شیعه به همگان نشان داده شد، حزب‌الله با اطاعت و سرسپردگی به امام خمینی (قدس) بر مسیر اسلام ناب محمدی حرکت کرد و با عمل به تعالیم نبی (ص)، عیسی (آله) و اهل بیت (ع)، رشد کرد و اکنون از اسلام خاسته‌ای تبعیت می‌کند. خصوصا که حزب... در درگیری‌های داخلی لبنان با تفاهم در کنار حرکت امل قرار گرفت و همه این‌ها در نهایت باعث شد که شیعه به‌عنوان طایفه‌ای مؤثر و اساسی در جامعه ظهور کند. به‌ویژه که از نظر جمعیت، شیعیان یک سوم ساکنین لبنان را تشکیل می‌دهند؛ هم‌اند اهل تسنن که آن‌ها هم

موفقیت بزرگی که در سال ۲۰۰۶ در سد کردن جنگ متوقف شد، نبرد جدی‌ای که علیه لبنان بود و به برکت مجاهدین حزب... و در کنار هم قرار گرفتن ملت، ارتش و مقاومت، منجر به شکست اسرائیل شد. حمایت‌های مردمی چه تأثیری در پیروزی ارزشمند مقاومت اسلامی در سال‌های ۲۰۰۰ و ۲۰۰۶ داشت؟ حزب... از ابتدای شروع فعالیتش علاقمند به جذب حمایت‌های مردمی بود. در واقع حزب... یک نیروی نظامی جدا از مردم نبود، بلکه حقیقتا یک حرکت جهادی همراه با مردم برای مصالح آنان بود. برای آزادسازی سرزمینی که مستحقش بودند و در ادامه تلاش آن برای قدرتی از مردم بوده است، که در خلال تشکیل مؤسسات فرهنگی و اجتماعی و پاسخ به مطالبات و احتیاجات آنان، خود را عیان می‌سازد. حزب... در کنار آن‌ها در غم‌ها و شادی‌هایشان قرار داشته و دارد. اکنون ما می‌توانیم ببینیم چگونه حمایت‌های مردمی، پشتیبان حزب... در فعالیت‌های بزرگش است و همواره جوانان، این نسل نورانی، حلی و کمک‌رسان آن بوده‌اند. ما می‌توانیم بگوییم پیروزی سال ۲۰۰۰ و سال ۲۰۰۶ مدیون حمایت و همراهی ملت لبنان است؛ به‌عنوان نمونه در سال ۲۰۰۰ که اولین شکست اسرائیل رقم خورد، تظاهرات کوچکی در جنوب لبنان در روستای غنوره صورت گرفت که پس از آن هم از روستایی به روستای دیگر ترویج یافت.

با چه هدفی؟ ببینید، عمل و نیروهای وطن‌فروش لبنانی که در خدمت اسرائیلی‌ها قرار داشتند، سدی مستقیم در مقابل حزب... برای مواجهه با صهیونیست‌ها بودند و تظاهرات مردم روستایی برای مقابله با این عمل و پاکسازی مراکز آن‌ها بود. البته در این زمان اسرائیلی‌ها در برخی مناطق فرار کرده بودند، اما عمل و مراکزشان هنوز دایر بود. طبیعی است که این پاکسازی با پشتیبانی حزب... صورت گرفت اما حضور مردم به لطف خدا تأثیری بزرگ داشت و همین‌طور در سال ۲۰۰۶ حدود یک میلیون نفر از مناطق مختلف در جنوب، بقاع، ضاحیه و دیگر اماکن پیمان شده توسط اسرائیلی‌ها مهاجرت کردند و به اماکن دیگر رفتند. آن‌ها هنگامی که با خبرنگاران نشریات و رسانه‌هایی مواجه می‌شدند که برای گرفتن مصاحبه علیه حزب... به مدارس، اماکن عمومی و اردوگاه‌های محل تجمع مهاجرین می‌آمدند، پاسخ‌هایشان مانند این بود که ما فدایی حزب... هستیم. ما فدای دین، فرهنگ و اجتماعی که بیان فرمودید، ما فدای مقاومتیم. همین همراهی مردمی تأثیر بزرگی در روحیه‌بخشی به مقاومت و عقب‌راشدن دشمن داشت.

ناتوانی می‌کرده از طریق پخش اطلاعاتی راه‌اندازی ایستگاه‌های رادیویی که مردم را تهدید می‌کردند که اگر از عناصر حزب... حمایت کنید و یا به آن‌ها پناه دهید، مسئول عواقب بعدی آن هستید و اگر از حمایت‌شان خودداری کنید، از حمله ما در امان خواهید بود. اما مردم به تهدیدات آن‌ها توجهی نداشتند که این در ناکام‌سازی دشمن مؤثر بود و در همان حال، باعث انسجام ملی حقیقی می‌شد. هنگامی که ترانجم این حمایت‌ها را در نظری می‌گیریم، باید سهمی مستقیم در پیروزی برای آن قائل شویم. به مؤسسات فرهنگی و خدماتی حزب... اشاره داشتید. لطفاً بفرمایید امور فرهنگی و اجتماعی چه جایگاهی در حزب... دارد؟ حزب... از ابتدای فعالیت‌های خود با راه اسلام دعوت کرده و احکام دینی را به آن‌ها آموزش دهد. از آن‌جا که خداوند متعال می‌فرماید: «یا ایها النبی انا ارسلناک شاهدا و مبشرا و نذیرا و داعیا الی الله یانته و سراجا منیرا و بشر المؤمنین ان لهم من فضل کثیرا ولا تطع الکافرین و المنافقین و دع اذهم و توکل علی الله و کن فی الله وکیلا» بنابراین بر ما به‌عنوان مسلمان و دعوت‌کننده به‌سوی خدا واجب است که دستورات الهی را ابلاغ و ترویج کنیم. لذا ما همایش‌ها، سخنرانی‌ها و دیدارهایی را در مساجد، حسینیه‌ها و مراکز فرهنگی برگزار می‌کنیم، دوره‌های فرهنگی بر گزار می‌کنیم. این در زمینه فرهنگ اسلامی و ملی است که جایگاه اساسی در حزب و نیز در خارج از آن دارد. همین‌طور به فعالیت‌های فرهنگی دیگری اهتمام داریم که برای مخاطب عام است در مدارس، مراکز فرهنگی و کتابخانه‌ها. این فعالیت‌ها بسیار گسترده بوده و در سراسر لبنان برقرار است. همچنین حزب... فعالیت‌های اجتماعی جدی دارد، بیمارستان و درمانگاه دارد، جهاد سازندگی را دارد که به امور زراعی و عمرانی برای مردم در شهرها و روستاها اهتمام دارد، مردم را برای اصلاح بنیانات و وسایل کشاورزی کمک می‌کند، در پرورش زنبور فعالیت دارد. حزب... اهتمام زیادی در کمک به فقرا و مستضعفین و بقاع، ضاحیه و دیگر اماکن پیمان شده از فعالیت‌های اجتماعی نمونه‌ای اسلام ما را به آن‌ها امر کرده؛ همان‌گونه که پیامبر (صلی، علیه و آله) فرمودند: «الخلق کلهم لیله الله و ما همسه استیثنی لیله الله» بنابراین ما در این زمینه‌ها به‌عنوان یک تکلیف شرعی فعالیت داریم. در حال حاضر حزب... فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی که بیان فرمودید، در چه مقطعی همین همراهی مردمی به فعالیت اشتغال دارد؟ علاوه‌بر آن‌چه که عرض کردم، ما در زمینه‌های علمی هم ورود داریم، به‌عنوان مثال بودجه‌ای را برای تربیت دانشجو در رشته‌هایی که برای جامعه ضروری هستند، در نظر می‌گیریم. اسرائیل فعالیت‌ها را برای معلمان، مهندسان، پزشکان حتی خواهد داشت؟

داروسازها و سایر مشاغل برگزار می‌کنیم و در آن، مباحث مختلفی را طرح می‌کنیم. این افراد، حضور در جلسات را با یکی از طرق خدمت‌رسانی می‌دانند و ما هم از این راه با اقتضای مختلف جامعه ارتباط برقرار کرده‌ایم. اهتمام حزب... به امور سیاسی هم که بر هیچ‌کس مخفی نیست. حزب... به‌واسطه منطقی، شیوه و فرهنگ سیاسی گسترده‌ای که دارد در خردشان‌ترین فعالان سیاسی در لبنان است و جوانان زیادی در آن تمرین می‌کنند و رشد می‌یابند. من می‌توانم بگویم مردم به‌واسطه فعالیت‌های سیاسی صادقانه حزب... به یک بصیرت در فهم مسائل و تشخیص نقشه‌های طرح‌ریزی شده، دست یافته‌اند. فعالیت‌های خاص دیگری هم برای جوانان دارد؟ بله، از امور مورد توجه ما فعالیت‌های ورزشی، تربیتی و پیش‌انگهی است و در این زمینه ما برنامه‌های وسیعی داریم که با استقبال زیادی مواجه هستند. مثلا گروه پیش‌انگهی «کشف‌المهدی (عجل)» بیش از ۶۰ هزار عضو دارد که در مدارس، دانشگاه‌ها و خصوصا مساجد در حوزه‌های گوناگون فعالیت می‌کنند. فلسفه تأسیس این‌گونه مؤسسات فرهنگی، خدماتی و آموزشی زیرمجموعه حزب... چیست؟ ما معتقدیم که حزب... قادر بود به این خوبی در جامعه لبنان جایز کرده و فعالیت کند، اگر چنین افق بلندی را که شامل مؤسسات و کارهای مختلف است، ترسیم نمی‌کرد و بدان عمل نمی‌کرد. به تعبیر دیگر، اگر روابط ما در مردم در چهارچوب عاطفی و فقط در برخی مناسبت‌ها و مواقع خاصی باقی می‌ماند، این تعاملات به مرور زمان کمرنگ شده و از بین می‌رفت، پس ما تلاش کردیم به این روابط و تعاملات در قالب مؤسسات نظم‌دهیم و تجربه‌هایمان را انباشته کنیم و آن‌ها... نسل‌های بعدی از آن‌ها استفاده کرده و آن را ادامه خواهند داد. پسر واضح است که ما در حزب... مانند یک مؤسسه عمل می‌کنیم نه یک حزب شخصی یا مبتنی بر افراد. حزب... یک حزب تکامل یافته از قاعده تا رأس هرم است. یک مؤسسه به تمام معنی که فعالیت‌های مختلف دارد و قادر به انجام اعمال گوناگون است. مؤسسات فرهنگی هر روز رشد و پیشرفت دارند. همین‌طور مؤسسات تربیتی‌مان که امروز می‌روند خردند و دانش‌آموزان‌شان در رتبه اول در لبنان قرار دارند و ما همسه استیثنی لیله الله اینده ما را تضمین می‌کنند و پانزدهم‌تری صحیح، استمرار خط اصیل اسلامی را بی خواهند گرفت.

علاوه‌بر آن‌چه که عرض کردم، ما در زمینه‌های علمی هم ورود داریم، به‌عنوان مثال بودجه‌ای را برای تربیت دانشجو در رشته‌هایی که برای جامعه ضروری هستند، در نظر می‌گیریم. اسرائیل فعالیت‌ها را برای معلمان، مهندسان، پزشکان حتی خواهد داشت؟ فلسفه تأسیس این‌گونه مؤسسات فرهنگی، خدماتی و آموزشی زیرمجموعه حزب... چیست؟ ما معتقدیم که حزب... قادر بود به این خوبی در جامعه لبنان جایز کرده و فعالیت کند، اگر چنین افق بلندی را که شامل مؤسسات و کارهای مختلف است، ترسیم نمی‌کرد و بدان عمل نمی‌کرد. به تعبیر دیگر، اگر روابط ما در مردم در چهارچوب عاطفی و فقط در برخی مناسبت‌ها و مواقع خاصی باقی می‌ماند، این تعاملات به مرور زمان کمرنگ شده و از بین می‌رفت، پس ما تلاش کردیم به این روابط و تعاملات در قالب مؤسسات نظم‌دهیم و تجربه‌هایمان را انباشته کنیم و آن‌ها... نسل‌های بعدی از آن‌ها استفاده کرده و آن را ادامه خواهند داد. پسر واضح است که ما در حزب... مانند یک مؤسسه عمل می‌کنیم نه یک حزب شخصی یا مبتنی بر افراد. حزب... یک حزب تکامل یافته از قاعده تا رأس هرم است. یک مؤسسه به تمام معنی که فعالیت‌های مختلف دارد و قادر به انجام اعمال گوناگون است. مؤسسات فرهنگی هر روز رشد و پیشرفت دارند. همین‌طور مؤسسات تربیتی‌مان که امروز می‌روند خردند و دانش‌آموزان‌شان در رتبه اول در لبنان قرار دارند و ما همسه استیثنی لیله الله اینده ما را تضمین می‌کنند و پانزدهم‌تری صحیح، استمرار خط اصیل اسلامی را بی خواهند گرفت.

در شماره ۵۵ پنجره، ویژه‌نامه‌ای به حزب... لبنان اختصاصی داشت. این مصاحبه، نیز بنا بود در آن شماره منتشر شود که با تأخیر به‌دست ما رسید و اکنون آن را از نظر می‌گذرانیم.

از خود نشان می‌دادند و علاوه بر آن، موضع‌گیری‌های سیاسی هم داشتند که همواره در تأیید جمهوری اسلامی با شرکت ایران و نیز تأیید مقاومت اسلامی و حزب... بود. ایشان از استوانه‌های مبارزه با اسرائیل و پشتیبان بزرگی را در جامعه از دست دادیم اما چاره‌ای نیست باید مانند همه مؤمنین تسلیم امر خدا باشیم و بگوییم «انا لله و انا الیه راجعون» و این سنت زندگی است. اگرچه خسارت بزرگی هم هست و از خدا می‌خواهیم که با تلاش بیشتر ما شرایط را تغییر دهد، اما به هر حال، هیچ‌چیز خسارت فقدان یک عالم بزرگ همچون علامه فضل... را جبران نمی‌کند. ■